

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno autorky	Bc. Barbora Krulišová				
Název práce	O matematickém vzdělávání na měšťanských školách v 1. polovině 20. století				
Studijní obor	N0114A300053/Učitelství pro střední školy 7504T256 / Dějepis 7504T262 / Matematika 7504T / Společný základ				
Vedoucí práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. Lukáš Vízek, Ph.D.				
Oponent práce (jméno a příjmení s tituly, pracoviště)	Mgr. Tamara Tomanová, Ph.D.				
Rok obhajoby	2024				
Rozsah práce: 82					
Obrazová příloha	Ano	Tabulky a grafy	Ne	Další přílohy	Ne

Použitá literatura (počet): 20

Seznam pramenů: 71

Hodnocení práce

Bc. Barbora Krulišová ve své diplomové práci nastínila vývoj matematického vzdělávání na měšťanských školách v 1. polovině 20. století. Hlavní cíl práce, který spočíval v podání uceleného chronologického přehledu vývoje matematického vzdělávání v návaznosti na reflexi soudobých zákonů a osnov, byl bez výhrad naplněn. Osobně považuji za nejhodnotnější celek práce zpracování přehledu jednotlivých učebnic měřictví a početnic včetně krátkých medailónků autorů. V tomto bodě je citelně znát, že autorka prostudovala skutečně značný počet učebních materiálů z let 1874-1945. Na druhou stranu se však domnívám, že výsledná zjištění se mohla opírat o podrobnější komparaci těchto učebnic, přičemž mohla více nahlížet i na dobový kontext a okolnosti, které například mohly formovat některé početní úlohy (například ukázka z početnice Jana Zlámala či Karla Rakušana, ale i jiných). Takto podaná práce

je více popisná než jakkoliv analytická, což ale zjevně nebylo ani cílem práce. Je to však rozhodně námět a inspirace i pro potencionální rozvoj této podnětné tematiky, což de facto autorka zdůrazňuje i v závěru své práce, ve kterém naznačuje i možné limity textového obsahu. Do značné míry je ale i takto podaná přehledová sonda do vývoje matematického vzdělávání cenným materiálem a současně také vhodným spojením, ve kterém jsou reflektovány oba autorčiny studijní obory. Ostatně je zde zdůrazněna i skutečnost bližšího propojení historie a matematiky.

Teoretická část práce se soustředí na vývoj školských zákonů pro základní vzdělávání mezi lety 1848 až 1948, poté následují pasáže, které jsou orientovány na vývoj matematického vzdělávání ve sledovaném období. Tato chronologická struktura je logicky zdůvodněna, přestože práce cílí především na vývoj matematického vzdělávání v 1. polovině 20. století. Dle mého názoru je však poměrně značná část věnována obecnému vývoji a méně již konkrétnějším dopadům, které měly vliv na vývoj matematického vzdělávání. Nejzajímavější částí práce je bezesporu pátá kapitola *Učebnice matematiky pro měšťanské školy*, kde se nachází zmíněné medailónky autorů, popisné rozbory ukázek z početnic či ukázek z učebnic měřictví, které jsou průběžně doplněny o obrazovou přílohu. Zde se však domnívám, že by bylo příhodnější poskytnout přímo scany vybraných ukázek. Výběr ukázek hodnotím pozitivně, mají značnou vypovídající hodnotu, ale jak jsem již uváděla výše, tak komentář k nim je spíše popisný. Autorka sama uvádí, že některé učebnice jsou svým pojetím nadčasové. Zde by tedy bylo vhodné i zmínit, pokud ne přímo v závěru, v čem předčily dobu, případně zohlednit i to, zda se zde objevují i nějaké konkrétnější prvky, které podporují aktivizaci žáků. Nejvíce mi však schází v závěru vzájemná komparace početnic a učebnic měřictví se zdůrazněním charakteristických prvků pro vývoj matematického vzdělávání v 1. polovině 20. století, ev. by zde rozhodně bylo možné poukázat i na specifičnost určitých učebnic (ukázky převodů, cizozemské peníze, míry a váhy, multioborový přístup, zapojení výkladu pod zadání úlohy, aj.). Metodicky propracovanější mohl být také úvod práce, neboť zde není zcela zřejmé, jak autorka postupovala, na jaké konkrétní prvky se zaměřovala, čím podmiňovala výběr jednotlivých ukázek.

Text práce je z hlediska formální stránky víceméně v pořádku. Objevují se však stylistické nelogičnosti a v některých případech není zvolená terminologie nejvhodnější (např. nepodařilo se zarazit, aj.), stejně tak jsou patrné drobné nedostatky z hlediska gramatiky a pravopisu (např. zlepšovali se učební pomůcky, str. 12, žáci se seznámily, str. 37). V textu je poměrně dost přímých citací. Poměrně viditelná je absence letopočtu v osnově práce, resp. čísla. Jinak je však výsledný text podán čtivě, srozumitelně a věcně. Autorka dokáže zdůraznit podstatné informace a nezatěžuje čtenáře duplicitními informacemi. Oceňuji zapojení tak značného množství početnic a učebnic měřictví, jejichž počet vyvažuje méně početný seznam odborné literatury.

Hodnocení obsahové stránky práce

Užití zásadní odborné literatury a zdrojů	ano	s výhradami	ne
Přiměřená odborná terminologie práce	ano	s výhradami	ne
Vhodně zvolená metoda	ano	s výhradami	ne
Splnění deklarovaného cíle/cílů práce	ano	s výhradami	ne

Hodnocení formálních kritérií práce

Stylistická úroveň práce	dobrá	s výhradami	špatná
Pravopis a gramatika	dobré	s výhradami	špatné
Vhodná grafická úprava stránkování a textu	dobrá	s výhradami	špatná
Zpracování příloh	dobré	s výhradami	špatné

Otázky k obhajobě práce

- 1) Zaujaly autorku některé úlohy a cvičení natolik, že by je v modifikované (případně v původní) verzi zařadila i do své vlastní výuky? Pokud ano, o které konkrétní úlohy se jedná?
- 2) Čím si autorka vysvětluje zdůrazněný zájem o posílení mezipředmětových vazeb v učebnicích matematiky pro měšťanské školy v 1. pol. 20. století?

Stručné slovní hodnocení

Hlavní cíl práce byl naplněn. Bc. Barbora Krulišová vypracovala přehledovou formou vývoj matematického vzdělávání s podrobnějším zacílením na 1. polovinu 20. století, byť se zcela logicky věnuje i předcházejícímu historickému vývoji. Domnívám se však, že vzhledem ke skutečnosti, že se již jedná o práci diplomovou, mohla si autorka stanovit i cíle odváznější tak, aby práce byla minimálně více komparativní, analytická a snad také i více interpretativní.

Rozhodně pozitivně lze však hodnotit množství početnic a učebnic měřictví, se kterými pracovala a následně je také popsala včetně přiložených medailónků autorů vybraných učebnic. Na druhou stranu autorka pracovala s menším počtem odborné literatury. Vybrané ukázky z jednotlivých učebnic jsou však dostatečně reprezentativní a vhodně zvolené. Takto předloženou diplomovou práci navrhuji k obhajobě.

12. 5. 2024 Hradec Králové

.....

datum a místo

.....

podpis autora posudku

Univerzita Hradec Králové
Filozofická fakulta